

О. В. Дробот

Наталівка

НАТАЛІВКА (до 1807 – Нікітіна, 1807–26 – Уманцеве) – село Запорізького району [Запорізької області](#). Наталів. сільс. раді підпорядк. с-ще Івано-Ганнівка та села Лежине, Новостепнянське й Черепівське. Н. знаходиться на лівому березі р. Мокра Московка (притока Дніпра), за 4 км від залізнич. ст. Лежине; прилягає до сх. околиць Запоріжжя. Площа 19,32 км². За переписом насел. 2001, проживала 1041 особа; станом на 2019 – 1147 осіб; переважно українці (понад 80 %), а також росіяни, білоруси, молдовани, азербайджанці, цигани. Пobl. Н. розкопано 2 кургани доби бронзи, виявлено антропоморфну стелу із зображенням воїна з кам'яною булавою, сокирою-молотом і луком. У 2-й пол. 18 ст. на тер. сучас. села існував х. Нікітіна. 1795 мешкали 94 чоловіки і 78 жінок. 1805–1920, 1922–25 – у складі Катеринослав., 1920–21 – Олександрів., 1921–22 – Запорізьк. губ.; 1805–1923 – Олександрів. пов. У 19 – на поч. 20 ст. – волос. центр. Від 1806 тут великим землевласником був суддя І. Уманець, який у наступ. році назвав село на свою честь. Після одруження його дочки Наталки з поміщиком В. Лісевським село стало весіл. посагом й отримало сучасну назву. 1818 у Н. збудували церкву пророка Іллі (у 1920-х рр. її зруйнували більшовики), 1884 – приміщення нар. школи. Під час воєн. дій 1918–20 влада неодноразово змінювалася. 1923–30 – село Запорізьк. округи; 1932–39 – Дніпроп., від 1939 – Запорізьк. обл. Жит. потерпали від голодомору 1932–33, зазнали сталін. репресій. Від жовтня 1941 до жовтня 1943 – під нім. окупацією. На брат. могилі відкрито монумент воїнам-визволителям. Встановлено обеліск воїнам-землякам, які загинули на фронтах 2-ї світової війни. Від кін. 19 ст. тут розробляють поклади гранітів (дрібно-середньозернисті від світло-сірого до рожево-сірого кольорів). Їх використовували для оздоблення Хрещатика в Києві, станцій метро й Красної площі в Москві. 1985 під час повені Мокра Московка затопила дільницю № 3 Мокрян. кам'яного кар'єру, внаслідок чого утворилося т. зв. голубе озеро (є об'єктом рекреації). Нині pobl. Н. на поверхні лежить низка величез. граніт. брил, що мають своєрідні назви (зокрема «Козацька чаша», «Ящірка», «Закохані варани», «Голова варанчика», «Маленький динозаврик»), з якими пов'язано багато легенд. До 2000-х рр. працював Запорізьк. завод залізобетон. виробів. Наталів. агрофірма «Нива» займається рослинництвом і м'ясо-молоч. тваринництвом. У Н. – навч.-вихов. комплекс «школа-дитсадок», б-ка, амбулаторія заг. практики сімей. медицини. Від 2005 функціонує фольклорна група «Наталочка». У пристосов. приміщенні діє парафія ікони Божої Матері

«Самарська». Серед найдавніших споруд – будинок першорозробника місц. гранітів К. Павоні (кін. 19 – поч. 20 ст., нині використовують для шкіл. процесу) та приміщення Наталів. сільс. ради (1914). З Н. пов'язане життя учасника 2-ї світової війни, Героя Рад. Союзу В. Авраменка.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. 50 років Запорізькому району. 2015;
2. Запорізький район: витоки і сьогодення (1939–2019). 2019 (обидві – Запоріжжя).

Бібліографічний опис:

Наталівка / О. В. Дробот // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2020. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-70769>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).